

TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE
İÇİNDE ‘O’ VE ‘Ö’ ÜNLÜSÜ BULUNAN YABANCI KELİMELER
MEHMET HAZAR*

Foreign Words in Turkey Turkish Which Contain ‘o’ and ‘ö’ Vowels:

Words form the ‘a’ section of the dictionary, that contain ‘o’ and ‘ö’ vowels are examined. The number of words entered from West Languages to Turkish is about five hundred. It means that more than ten thousands of foreign words entered to Turkey Turkish. These words examined in groups from their second syllable to their eight syllable. Their prefixes and suffixes are determined. These words examined in point of view of phonetics and morphology. The word list is presented at the ending.

Keywords: O and ö vowels, foreign words, the ‘a’ section of the dictionary, prefixes and suffixes.

Türkçe Özeti: Sözlüğün ‘a’ bölümünde yer alan, içerisinde ‘o’ ve ‘ö’ ünlülerini bulunduran kelimeler incelendi. Batı dillerinden Türkiye Türkçesine giren söz konusu kelimelerin sayısı yaklaşık beş yüz kadardır. Bu demektir ki Türkiye Türkçesine on binden fazla yabancı kelime girmiştir. Sözü edilen bu kelimeler, ikinci hecesinden sekizinci hecesine kadar gruplar oluşturularak incelendi. Bu kelimelerin ön ve son ekleri de gösterildi. Yine bu kelimeler, ses bilgisi ve şekil bilgisi yönünden de incelendi. Sonunda da kelimelerin listesi verildi.

Anahtar kelimeler: O ve ö ünlüleri, yabancı kelimeler, sözlüğün ‘a’ maddesi, ön ve son ekler.

Giriş:

Genel ağ ‘internet’ sayfalarında Türkoloji ile ilgili makaleleri okurken Şükrü Halûk Akalın’ın “*Yeni Adana Gazetesinin Harf İnkılabının İlk Günlerinde Yayımlanan Sayılarının İmlâ Ve Dil Özellikleri*”¹ adlı makalesine rastladım. Orada üzerinde durulan *abone* sözcüğünün *abune* şeklinde yazılması üzerine düşünmeye başlayınca aşağıdaki listede geçen kelimeler dikkatimi çekmeye başladı. Zeki Kaymaz’ın doktora derslerinde yaptırmış olduğu seminer,² yabancı ekler konusunda bir çalışma denemesidir. Alıntı kelimelerin imlâsı konusunda tespit edilen kurallara³ bakarak batı kaynaklı dillerden alınan yabancı kelimelerin Türkiye Türkçesini nasıl etkisi altına aldığı konusunda bir yargıya varmak elbette çok güçtür. Makalenin uzamaması için *alıntı kelimelerin yazılışı* burada tekrar edilmedi. Ancak herhangi bir Türkçe sözlükteki yabancı kelimeler bir yerde toplanırsa durum hemen ortaya çıkar. Burada sadece *a* maddesindeki kelimelerden içerisinde *o* ve *ö* ünlüleri bulunan örnekler incelendi. Yalnızca sözlüğün bu maddesinde, söz konusu olan kelimelerin sayısı *beş yüze* yakındır. Bu demektir ki bu şekilde *on binden* fazla kelime Türkiye Türkçesine girmiştir.

Artık Türkçeye pek Arapça ve Farsça kelime girmemektedir. Hatta bu kelimelerin Türkçe karşılığı bulunanlar tercih edilmektedir.⁴ Ancak aynı hassasiyet, daha çok İngilizceden alınan kelimelere karşı gösterilmemektedir. Tıpkı Arapça ve Farsça kelimeler gibi, batı dillerinden alınan yabancı kelimeler de Türkçeye yabancı dillere ait gramer kurallarını taşımaktadır. Zaten yabancı dille öğrenim gören yeni neslimiz bu gramer kurallarının mantığını çabucak kabullenmektedir. Yabancı dil öğretiminin yerine, Türkçenin dışında *herhangi bir dille eğitimin serbest bırakılması* konusunda çok ciddi düşünülmalıdır. Eskiden Osmanlı Türkçesinin gramerini öğretirken Arapça ve Farsça kurallar nasıl öğretiliyor idiyse,

* Dicle Üniv. Fen-Ed. Fak. ÇTL Böl. Öğr. Gör., mhazar@dicle.edu.tr

¹ <http://turkoloji.cu.edu.tr/sempozbul/akalin.asp>, Çukurova Araştırmaları Sempozyum Bildirileri .

² Süleyman Aydeniz (Hazırlayan), Zeki Kaymaz (Ders Sorumlusu), *Arapça, Farsça ve Batı Dillerinden Dilimize Giren Ekler ve Fonksiyonları*, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Türk Dili Bilim Dalı, Malatya, 1998, s. 21-29.

³ <http://www.tdk.gov.tr/imla/kur06.htm>; bk. “*Alıntı Kelimelerin Yazılışı*”.

⁴ Hasan Eren, “*Meyva (veya Meyve) mi, Yoksa Yemiş mi?*”, *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, Türk Dil Kurumu, Sayı: 624, Aralık 2003, s.753-756.

belki gelecekte de İngilizcenin gramer kuralları Türkçe öğretiminde kullanılabilir. Biz önceki nesli nasıl sorguluyorsak gelecek nesil de bizi öyle sorgulayacaktır.

Bu yazıda bilim, kültür ve öğretim dili olarak Türkçe konusuna bir katkı yapılmak istendi.⁵ *Ajitatör, amortisman, anokronizm, anekdot, animasyon, animatö, ankesörlü telefon, anomali, antagonist, a posteriori, a priori, arboretum, arometrapi* gibi kelimelere Türkçe karşılıklar önerilmiştir.⁶ Her bilim adamı kendi sahasında Türk Dil Kurumuna bu şekilde dile yeni girmeye başlayan yabancı kelimelere karşılıklar önerebilir.

Aşağıda ses bilgisi ve şekil bilgisi şeklinde iki başlık altında inceleme yapıldı. A maddesiyle ilgili olmayan kelime ve eklerin başına yıldız (*) işareti konuldu. Gözden kaçan kelimeler yapılan gruplandırmalara eklense de sonuç değişmeyecek, bilâkis bu kelimelerin dili nasıl istilâ ettiği görülecektir. Her geçen gün dilimize yabancı kelime girmeye devam etmektedir. Diğer bir husus ise yabancı eklerin bir sözcük mü, yoksa bir ek mi olmasıdır.⁷ İster birleşik kelime kısmında ele alınsın, ister aşağıda yapıldığı gibi ön ve son ek olarak ele alınsın yine konunun önemi değişmeyecektir. Önce hece sayısına göre kelimeler gruplandırılarak incelendi. En sonda da üç sütun hâlinde sözcükler alfabetik olarak verildi.

Kelimeler:

Birinci hecenin dışında ö ve ö ünlüsü bulunan batı dillerinden alınan yabancı kelimelerin sekiz heceye kadar çıktığı görülmektedir. Uzun heceli kelimeler Türkçede olsa bile konuşmada güçlük çıkardığı için pek tercih edilmemektedir.⁸ Hele bozkır kültüründen doğan bir dil, böyle uzun heceli kelimeleri hiç tercih etmez. Bir de bu kelimelerin üzerine yapım ve çekim ekleri de getirilecektir. Aşağıda hece sayısı dikkate alarak kelimeler alfabetik olarak sıralandı. Ancak anlamları yazıyı uzatacağından verilmedi.

Kimi kelimelerde birden fazla o ve ö ünlüsü bulunmaktadır. Hangi hecedeki ünlü esas alınmışsa *o* ünlüsü *italik* yazıldı. Bazen bir kelime birkaç yerde gösterildi. Bu kelimeler ekleriyle ve kelime gruplarıyla beraber sözlüğe nasıl alınmışsa öyle yazıldı.

Hece Sayıları:

2. Hece:

Abdomen, abone, abonman, aboral, aborda, absorbe, absorlayıcılık, absorpsiyometre, absorpsiyon, acyo, acyocu, acyoculuk, afoni, aforizma, aforoz, aforozcu, aforozla-, aforozlu, aforozname, afro, afrodizyak, Afrodit, aftoni, aftos, aftos piyos, afyon, afyonkeş, afyonla-, afyonlu, agnosi, ago, agora, agorafobi, ağtonoz, akomodasyon, akompanye *et-*, akont, akonit, akonitin, akont, akor, akortçu, akortlu, akortsuz, akordeon, akordeoncu, akort, akoza, akoz *et-*, akozla-, akrobasi, akrobat, akrobat, akrofobi, akrolein, akrolit, akromatik, akromatin, akromatopsi, akromegali, akropol, akropol, akrosefali, akrostiş, aksiyon, aktör, aldol, aldopendoz, aldosteron, aldotriyoz, aldoz, Algol, algoritma, alfons, alkol, alkolat, alkolik, alkolizm, alkollü, alkolometre, alkol ölçer, alkolsüz, alo, alofon, alokton, alomorf, alonj, alopesi, alotrop, alotropi, alto, altostratus, alyon, amboli, amfora, ammonitler, amok, amonyak, amonyum, amonyum oksalat, amonyum siyanat, amor, amoral, amoralizm, amorf, amoroz, amors, amorti, amortisman, amortisör, androgen, angström,

⁵ Atatürk'ün Yüzüncü Doğum Yılı Yayınları, *Bilim Kültür ve Öğretim Dili Olarak Türkçe*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Kurumu, Türk Tarih Kurumu yayınları XXIII. Dizi-Sa.1, Ankara, 1994, 599 s.

⁶ TDK, *Yabancı Kelimelere Karşılıklar*, Türk Dil Kurumu yayınları: 708, Genişletilmiş İkinci Baskı, Ankara, 2002, s. 3-12.

⁷ Gürer Gülsevin, *Uşak İli Ağzı (Dil Özellikleri - Metin - Sözlük)*, Türk Dil Kurumu yayınları: 814, Ankara, 2002, s. 153 (+hâne).

⁸ Besim Atalay, *Türk Dilinde Ekler ve Kökler Üzerine Bir Deneme*, Türk Dil Kurumu, Matbaai Ebuzziya, İstanbul, 1991, s.7: "Ben ekler üzerine çalışırken Türk Dili kelimelerinin tek heceli temellere dayandığını sezdim...".

anrojen, Anromeda, andokrin, andotermik, andotoksin, androjen, anfor, anfolit, anfoter, ano, anofel, anoloji, anomi, anonim, anons, anorak, anorganik, anormal, anoş, anot, antoloji, anton, antrocoğrafya, antrok, antromorf, antromorfist, antromorfizm, antronomi, antopogoni, antropasonarist, antropasonarizm, antroport, antropotati, antrosemi, antrozoik, antroport, antropoklimatoloji, antropolog, antropoloji, antropolojik, antropometri, antropomorfizm, antroposantrik, antroposantrizm, antropozik, anyon, antrosantrik, antrosantrizm, antrozoik, anzorot, aort, apodiktik, apofiz, apogami, apojeni, apokaliptik, apokalipsis, apokrif, apolet, apolitik, Apollo, Apollon keleşi, apoloji, apomoksi, apop, apoleksi, apori, aport, aposteriori, apostrof, apoşı, apotek, apotem, ararot, arboretum, argo, argon, argonot, arhont, arkoz, arkspor, armoni, armonik, armonika, armoniyom, armonizasyon, armonize, armoz, aroma, aromatik, asmolen, asonans, asosyal, astro, astrologmeteoroloji, astroloji, astronom, astronomik, astronot, astropikal, aşoz, atmosfer, atol, atom, atomal, atomik, atomizasyon, atomize, atomizm, atomizor, atomla-, atonal, atölye ~ atelye, atrofı, atropin, Avanos, avisto, Avogadro, avokado, azoik, azometre, azot, azoti, azotiyeti fidda, azotla-, azotlu, azotometre, azot ölçer. (239)

3. Hece:

Abaşo, adaptör, ademoid, adiyö, aerofilateli, aerofaji, aerofobi, aeroglisör, aerolit, aerometre, aerop, aerostat, aerostatik, aerosol, aeroterapi, abandone, abanoz, Abanoz, abanozgiller *abanoziye*, abdükator, abiyotik, ablasyon, açık bono, adacyo *adagio*, adiyö, ahtapot, ajan provokator, akomodasyon, aksiyoloji, aksiyom, aksiyomatik, aksiyon, aksiyoner, aksolotl, akson, alabora⁹, alegori, alegorik, alkaloit, alofon, alokton, alomorf, alüvyon, alüvyonla-, alüvyonlu, alveol, Amazon, amazonpapağanı, amatör, amatörce, amatörlük, ambargo, amfibol, amigo, amnios, amnios mayii, amniyon, amniyonlu, amniyonlular, amniyon sıvısı, amniyonsuzlar, amniyon zarı, ampriokritisizm, anadrom, anafor, anafora kon-, anaforcu, anaforculuk, anafor çevir-, anafordan gel-, anaforik, anaforla-, anaforlu, ana kompleksi, anakonda, anakronik, anakronizm, analoji, analojik, analojizm, anatomici, anatomik, andotoksin, anemograf, anemometre, anemon, anemotropizm, aneroit, anizotrop, anjiyografi, anjiyokerdiyogram, anjiyoloji, anjiyolapsi, ankesör, ankesörlü, ankiloz, ankimoş, anksiyolitik, anropogoni, ansiklopedi, ansiklopedik, ansiklopedist, antagonist, antagonizm, antilor, antikoagülön, antidot, antihomolog, antilop, antimon, antiroman, antrepocu, antrenör, anrepo, antromorf, antromorfist, antromorfizm, antroport, antropoklimatoloji, antroposantrik, antropo-santrizm, antropotati, antroposemi, antropozoik, antrozoik, anzarot, apertometre, apiko dur-, apiko, apostol, apriori, aragonit, ararot, arazöz, arkolibri, Aristoculuk, aristofeneri, aristokrasi, aristokrat, aristokratlık, Aristotelesçilik, arkegon, arkeolog, arkeoloji, arkeolojik, arkeopteriks, arkeozik, armador, armatör, artan fonksiyon, aryoso, asansör, asansörcü, asemboli, asenkron, aseton, asetonemi, asimptot, asitborik, astenopi, asteroid, astrokompas, astrolog, astrologmeteoroloji, asynchrone, atmasyon, atmasyoncu, atmasyonculuk, atmasyonel, aurora, Avanos, avanproje, avizo, azotometre. (183)

4. Hece:

Ablaktasyon, absorpsiyometre, absorpsiyon, absorption, abstraksiyon, abstraksiyonist, abstraksiyonizm, acitato, açık bono, açısız polarizasyon, adalet komisyonu, adsorpsiyon, aerofobi, aerofobi, aerosol, affettuoso, agitato, aglütasyon, aglütinogen, agorafobi, agrandisör, agregasyon, ajan provokator, ajitasyon, ajitator, akordeon, akordeoncu, akromatopsi, akromatopsi, akselerograf, akselerometre, aksiyoloji, akupressör, alagarson, aldozpentoz, aldosteron, aldotriyoz, alligator, altabaşo, alternator, alt kategori, amerpikon, ametabol, amfiartroz, amonyum oksalat, amplitüd modülasyon, amortisör, ampütasyon,

⁹ Hasan Eren, *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Ankara, 1999.

anabiyoz, ana jiklör, analizör, andantino, endokrinoloji, anemotropizm, Anglosakson, animato, anizotrop, anjiyoloji, ansefaloz, ansefalografi, antialkolizm, antibiyotik, antidemokratik, antihalo, antihomolog, antikatot, antikiklon, anti komedi, antikominist, antikomünizm, antipersonel, antisiklon, antisiklor, anropogoni, antropoit, antropoitmetri, antropolog, antropoloji, antropolojik, antropomorfizm, antropomorfizm, antroponomi, antropozoik, appassionato, aperyodik, aplikasyon, appassionato, arioso, ark hiperbolik qosinüs, ark hiperbolik sinüs, ark hiperbolik tanjat, ark hiperbolik, arkeolog, arkeoloji, arkeolojist, asit karbonik, astereognozi, aryoso, aspiratör, astrobiyoloji, aşırmasyon, atraksiyon, Avogadro, avokado. (105)

5. Hece:

Absürd tiyatro, accelerando, aeroglisör, affettuoso, akomodasyon, akselasyon, akseleratör, akümülatör, alliterasyon, amfityatro, amplifikatör, ampütasyon, analitik fonksiyon, anesteziyoloji, antihomolog, antik tiyatro, antinükleon, antrobiyoloji, appassionato, apilikasyon, aposteriori, armonizasyon, artan fonksiyon, artikülasyon, asimilasyon, astereognozi, astrobiyoloji, aşırmento, atom reaktörü, atom teorisi. (30).

6. Hece:

Adalet komisyonu, ajan provokatör, amerikabizonu, amplifikatör, analitik geometri, anesteziyoloji, Antananarivo, antikaogülön, antropobiyoloji, antropoklimatoloji, appassionato, ark hiperbolik kosinüs, astrologmeteoroloji. (13)

7. Hece:

Amplitüd modülasyon, analitik fonksiyon, antropoklimatoloji, astrologmeteoroloji (4).

8. Hece:

Açısal polarizasyon, astrologmeteoroloji. (2)

Heceler ve kelime sayısı:

2	3	4	5	6	7	8
239	183	105	30	13	4	2

Sesbilgisi:

A. Ünlüler:

Sonu Ünlü İle Biten Kelimeler :

V#

Abaşo, aborda, absorbe, absorpsiyometre, accelerando, acitato, acyo, adacyo, adagio, adiyö, affettuoso, afoni, afro, aftoni, agitato, agnosi, ago, agorafobi, akoza, akrobasi, akrofobi, akromatopsi, akromegali, akrosefali, aksiyoloji, alo, alotropi, altabaşo, ambargo, amboli, andantino, anesteziyoloji, animato, anjiyo, anjiyoloji, ano, anoloji, anropo, antihalo, antopogoni, antrepo, antrobiyoloji, antropocoğrafya, antronomi, antropoklimatoloji, antropoloji, antropometri, antropotati, antrosemi, apogami, apojeni, apoleksi, Apollo, apoloji, apomoksi, apori, aposteriori, appassionato, appassionato, argo, arioso, armoni, armonika, armonize, aroma, aryoso, aryoso, asemboli, asetonemi, astereognözi, astro, astrobiyoloji, astrologmeteoroloji, astroloji, aşırmento, atölye, aurora, avisto, avizo, Avogadro, Avogadro, avokado, azoti, azotometre. (84)

o#:

Abaşo, accelerando, acitato, acyo, adacyo adagio, affettuoso, afro, agitato, ago, alo, altabaşo, ambargo, andantino, animato, anjiyo, ano, anropo, antihalo, antrepo, Apollo, appassionato, appossionato, argo, arioso, aryoso, aryoso, astro, aşiramento, avisto, avizo, Avogadro, Avogadro, avokado. (34)

i#:

Afoni, aftoni, agnosi, agorafobi, akrobasi, akrofobi, akromatopsi, akromegali, akrosefali, aksiyoloji, alotropi, amboli, anesteziyoloji, anjiyoloji, anoloji, antopogoni, antrobiyoloji, antronomi, antropoklimatoloji, antropoloji, antropometri, antropotati, antrosemi, apogami, apojeni, apoleksi, apoloji, apomoksi, apori, aposteriori, armoni, asemboli, asetonemi, astereognozi, astrobiyoloji, astrologmeteoroloji, astroloji, azoti. (38)

a#:

Aborda, akoza, amfora, armonika, aroma, antrocoğrafya, aurora. (7)

e#:

Absorbe, absorpsiyometre, armonize, atölye, azotometre. (5)

ö#:Adiyö. (1)

Sonu ünlü ile biten kelimelerin sayısı: i# (38), o# (34), a# (7), e# (5), ö# (1).

Kelime İçinde Ünlülerin Durumu:

/V/

/ö/ :

Abdükatör, adaptör, aeroglisör, agrandisör, ajitatör, akseleratör, aktör, akupressör, akümülatör, alligator, alternatör, amatör, amortisör, amortisör, amplifikatör, analizör, angström, ankesör, antrenör, armatör, asansör, aspiratör, atomizör, atölye ~ atelye. (24)

/o/:

Yukarıdaki örneklerin dışında kalan kelimelerin hepsi bu gruba girer. Tekrara düşmemek ve yerden tasarruf etmek için bu grup yazılmadı.

/VV/

Tekrar eden ünlüler:

/o...o/:

Absorpsiyon, absorption, adsorpsiyon, aerosol, aforoz, agorafobi, agronom, ağtonoz, akordeon, akrofobi, akromatopsi, akropol, akropolis, aksiyoloji, alotropi, amaro, andropoz, anesteziyoloji, Anglosakson, anizotrop, anliyoloji, anoloji, antiproton, antropo, antropometri, antropomorfizim, antroposantrizim, Apollo, apoloji, aposteriori, apostol, apostrof, appassionato, arazöz, arioso, argonot, anzorot, arkeolog, arkeoloji, askospor, astrobiyoloji, astrokompas, astroloji, astronom, astronot, atomizasyon, atomizör, avokado, azotometre. (49)

/o...o...o/:

Antropolog, antropoloji, antropomorfizim, antropolojik, antropomorfizim, antropolojisantrizim. (6)

/o...o...o...o...o/ : Astrologmeteoroloji. (1)

/o...ö/ : Amortisör. (1)

Tekrar eden ünlülerin kelime sayısı:

2 ünlü /o...o/ + /o...ö/ (49+1), 3 ünlü /o...o...o/ (6), 5 ünlü /o...o...o...o...o/ (1).
Çift Ünlüler:

•Yükselen ünlü çiftleri;

/eo/:

Akordeon, akordeon, alveol, antikaogülön, antinükleon, arkeolog, arkeolog, arkeoloji, arkeoloji, arkeolojik, arkeolojist, arkeopteriks, arkeozik, astereognozi, astrologmeteoroloji. (15)

/io/:

Aposteriori, adagio, amnios, ampriokritisizm, apriori, absorption, amnios, ampriokritisizm, apriori, absorption, appassionato, arioso, aposteriori. (13)

/oa/: Qntikoagülön. (1)

/uo/: Affettuoso. (1)

•Alçalan ünlü çifti;

/oi/:

Ademoid, alkaloit, alkaloit, aneroit, aneroit, antropoit, antropoit, antropoitmetri, antropozoik, antrozoik, antrozoik, antrozoik, antrozoik, asteroit, azoik. (15)

Çift ünlülerin kelime sayısı:

Yükselen ünlü çiftlerinin kelime sayısı; /eo/ (15), /io/ (13), /oa/ (1), /uo/ (1), [#oa (1)].

Alçalan ünlü çifti; /oi/ (15), [#ae (11), #au (1)].

Kelime Başında Çift Ünlüler:

#VV:

#ae:

Aerofaji, aerofilateli, aerofobi, aeroglisör, aerolit, aerometre, aerop, aerosol, aerostat, aerostatik, aeroterapi. (11)

#ao: Aort. (1)

#au: Aurora. (1)

Kelime başında çift ünlü ile başlayan kelimelerin sayısı;

#ae (11), #ao (1), #au (1).

B. Ünsüzler:

KK

•Çift Konsonlar;

KK#:

Aksolotl; Antromorfist, ansiklopedist, antagonist, antropasonarist ...; aforizm, alkolizm, amoralizm.... (daha çok st#, zm#)

•İkiz Konsonlar;

/KK/:

accelerando, *affettuoso*, *akupressör*, *alligator*, *alliterasyon*, *ammonitler*, *Apollo*, *appassionato*, *azotiyeti fidda*. (9)

•Üçlü Konsonlar;

/KKK/:

Akupressör, *amplifikatör*, *amplitüd modülasyon*, *ampriokritisizm*, *antromorfizm*, *antromorfizm*, *antropasonarizm*, *anemotropizm*, *arkspor*, *altostratus*, *apostrof*, *astro*, *astroloji*, *astronom*, *astronomik*, *astronot*, *astropikal*, *astrologmeteoroloji*. (18)

•Üçten Fazla Konsonlar;

/KKK.../: *aabstraksiyon* [4 K], *angström* [5 K], *asynchrone* [6 K], (3).

Ünsüz Gruplarına göre kelime sayısı:

KK# (st, zm çok örnekli), Çift Konson /KK/ (9), /KKK/ (18); /KKK.../ [4K, 5K, 6K] (3).

Şekilbilgisi:

Kelime Grubu:

Absürd tiyatro, *adalet komisyonu*, *aftos piyos*, *ajan provokatör*, *akompanye et-*, *akoz et-*, *amniyon sıvısı*, *amniyon zarı*, *amonyum oksalat*, *amonyum siyanat*, *amplitüd modülasyon*, *anaför çevir-*, *anafora kon-*, *anafordan gel-*, *analitik fonksiyon*, *analitik geometri*, *apiko dur-*, *Apollon kelebeği*, *ark hiperbolik kosinüs*, *ark hiperbolik sinüs*, *ark hiperbolik tanjat*, *ark hiperbolik*, *artan fonksiyon*, *asit karbonik*, *atom reaktörü*, *atom teorisi*, *azotiyeti fidda*. (27)

İsim+fiil:

a. *akompanye et-*, *akoz et-*, *anaför çevir-*, *anafora kon-*, *anafordan gel-*, *apiko dur-*.

b. *alkolölç-er*, *azotölç-er*.

İsim+isim:

Absürd tiyatro, *adalet komisyonu*, *aftos piyos*, *ajan provokatör*, *amniyon sıvısı*, *amniyon zarı*, *amonyum oksalat*, *amonyum siyanat*, *amplitüd modülasyon*, *analitik fonksiyon*, *analitik geometri*, *Apollon kelebeği*, *ark hiperbolik kosinüs*, *ark hiperbolik sinüs*, *ark hiperbolik tanjat*, *ark hiperbolik*, *artan fonksiyon*, *asit karbonik*, *atom reaktörü*, *atom teorisi*, *azotiyeti fidda*. (22)

Sıfat Tamlaması:

Açık bono, *açısız polarizasyon*, *alt kategori*, *ana jiklör*, *ana kompleksi*, *artan fonksiyon*. (6)

Yabancı İsim Tamlaması:

a. *Absürd tiyatro*, *aftos piyos*, *ajan provokatör*, *amonyum oksalat*, *amonyum siyanat*, *amplitüd modülasyon*, *analitik fonksiyon*, *analitik geometri*, *ark hiperbolik kosinüs*, *ark hiperbolik sinüs*, *ark hiperbolik tanjat*, *ark hiperbolik*, *asit karbonik*, *azotiyeti fidda*. (14)

b. *Amnios mayii*. (1)

Belirtisiz İsim Tamlaması:

Adalet komisyonu, amniyon sıvısı, amniyon zarı, Apollon kelebeği, atom reaktörü, atom teorisi. (6)

Tamlama sayıları:

Yabancı İsim Tamlaması (14+1), Sıfat Tamlaması (6), B.siz İsim Tamlaması (6).

Türkçeleştirme:

Abanozgiller, absorlayıcılık, acyocu, acyoculuk, aforozcu, aforozla-, aforozlu, aforozname, afyonkeş, afyonla-, afyonlu, akordeoncu, akortçu, akortlu, akortsuz, akozla-, alkölölçer, alkolsüz, alüvyonla-, alüvyonlu, amatör, amatörce, amatörlik, amazonpapağanı, amerikabizonu, ammonitler, amniyonlu, amniyonlular, amniyonsuzlar, anaforcü, anaforculuk, anaforla-, anaforlu, anatomici, ankesörlü, antrepocu, Aristoculuk, aristofeneri, aristokratlık, Aristotelesçilik, asansörcü, aşırmasyon, atmasyon, atmasyoncu, atmasyonculuk, atmasyonel, azotölçer, azotla-, azotlu. (49)

Yapım eki alanlar:

Abanozgiller, absorlayıcılık, acyocu, acyoculuk, aforozcu, aforozla-, aforozlu, afyonkeş, afyonla-, afyonlu, akordeoncu, akortçu, akortlu, akortsuz, akozla-, alkolsüz, alüvyonla-, alüvyonlu, amatörce, amatörlik, amniyonlu, amniyonlular, amniyonsuzlar, anaforcü, anaforculuk, anaforla-, anaforlu, anatomici, ankesörlü, antrepocu, Aristoculuk, aristokratlık, Aristotelesçilik, asansörcü, atmasyoncu, atmasyonculuk, azotla-, azotlu. (38)

İsimden isim:

Abanozgiller, absorlayıcılık, acyocu, acyoculuk, aforozcu, aforozlu, afyonlu, akordeoncu, akortçu, akortlu, akortsuz, alkolsüz, alüvyonlu, amatörce, amatörlik, amniyonlu, amniyonlular, amniyonsuzlar, anaforcü, anaforculuk, anaforla-, anaforlu, anatomici, ankesörlü, antrepocu, Aristoculuk, aristokratlık, Aristotelesçilik, asansörcü, atmasyoncu, atmasyonculuk, azotlu. (31)

İsimden fiil:

Aforozla-, afyonla-, akozla-, alüvyonla-, anaforla-, azotla-. (6)

Aslı çekim eki olanlar:

+IU varlık eki: Aforozlu, afyonlu, akortlu, alüvyonlu, amniyonlu, ankesörlü, azotlu. (7)

+sUz yokluk eki: Akortsuz, alkolsüz, amniyonsuz. (3)

Uydurma:

+masyon¹⁰: Aşırmasyon, atmasyon, atmasyoncu, atmasyonculuk, atmasyonel. (5)

Birleşik Kelime:

a. Aforozname, afyonkeş, alkölölçer, amazonpapağanı, amerikabizonu. (5)

b. Aforozname, afyonkeş. (2)

Çekim eki alanlar:

+IAr çokluk eki: Abanozgiller, amniyonlular, amniyonsuzlar. (3)

Arapça ek: *abanoziye*. (1),

---

¹⁰ Gürer Gülsevin, *Uşak İli Ağzı (Dil Özellikleri - Metin - Sözlük)*, Türk Dil Kurumu yayınları: 814, Ankara, 2002, s. 161 (uydurmasyon).

Türkçe özellikleri kazanan kelimelerin sayısı:
Türkçeleştirme (49), yapım ekleri (38), isimden isim (31), aslı çekim eki olanlar (7+3), isimden fiil (6), birleşik kelime (5+2), uydurma (5), çekim eki (3), Arapça ek (1).

Ekler:

Ön Ekler:

a+: Yunanca bir ektir. 'Yokluk' bildirir; *afoni, amorf, abiyotik...*
aero+: Hava anlamı verir; *aerofobi, aeroglisör, aerolit...*
akro+: Yunanca bir ektir. 'Büyüklik' bildirir; *akromatin, akromegali, akropol...*
ala+: İtalyanca bir ektir. 'Tarzında' anlamı verir; *alabora, alagarson, alafon, alakok...*
aldo+: İtalyancada alto¹¹ şeklinde 'uzun' anlamındadır; *aldopendoz, aldosteron, aldotriyoz...*
amfi+: Yunanca bir ektir. 'Yükseklik' anlamı verir; *amfiartroz, amfityatro, amfibol...*
an+: Yunanca bir ektir. 'Yokluk' bildirir; *anomali, anorganik, anormal, anrepo...*
anti+: Yunanca bir ektir. 'Zıtlık' bildirir; *Antiroman, antibiyotik, antidemokratik...*
antr+: Fransızca bir ektir. 'İçinde' anlamı verir; *antrepo, *antrparantez...*
antro+: Yunanca bir ektir. 'İnsanla ilgili' anlamındadır; *antropoid, antropolog...*
apo+: Yunanca bir ektir. 'Ayrılma' bildirir; *apogami, apojeni, apokaliptik...(11)*

*bi+: Latince bir ektir. 'Çift, tekrar' anlamını verir; *bigami, bigare, bilateral...*
*biyo+: Yunanca bir ektir. 'Hayat' anlamını verir; *biyografi, biyokimya, biyoloji...*
*deka+: Yunanca bir ektir. 'On' anlamındadır; *dekagram, dekalitre, dekametre...*
*de(z)+: Fransızca bir ektir. 'Olumsuzluk' bildirir; *deşarj, dezavantaj, demoralize...*
*dis+: Yunanca bir ektir. 'Güçlük' bildirir; *disfonksiyon, diskalifiye, disimilasyon...*
*egzo+: Fransızca bir ektir. 'Dış' anlamındadır; *egzogami, egzomorfizm, egzogami...*
*eks+: Latince bir ektir. 'Dışında, den başka' anlamındadır; *eksporte, ekspresyon...*
*elektro+: Yunanca 'elektrikle ilgili' anlamındadır; *elektronik, elektroskop, elektroşok...*
*endo+: Fransızca bir ektir. 'İç' anlamındadır; *endoderm, endogami, endotermik...*
*epi+: Fransızca bir ektir. 'Üst, dış' anlamındadır; *epiderm, epifit, epigrafi...*
*fos+: Fransızca bir ektir. 'Parıltı' anlamındadır; *fosfat, fosfatin, fosfor, fosgen...*
*foto+: Yunanca bir ektir. 'Işık' anlamındadır; *fotograf, fotojen, fotokopi, fotosfer...*
*hekto+: Yunanca bir ektir. 'Yüz' anlamındadır; *hektoar, hektogram, hektolitre...*
*helyo+: Fransızca bir ektir. 'Gün ışığı' anlamındadır; *helyograf, helyoterapi...*
*hidro+: Fransızca bir ektir. 'Su' anlamındadır; *hidrofil, hidrofobi, hidrosfer...*
*higro+: Yunanca bir ektir. 'Nem' anlamındadır; *higrofil, higrolit, higrometre...*
*hiper+: Yunanca bir ektir. 'Aşırılık' bildirir; *hiperenflasyon, hipertansiyon...*
*hipo+ I.: Yunanca bir ektir. 'Hayvan' ile ilgilidir; *hipodrom, hipofiz, hipopotam...*
*hipo+ II.: Yunanca bir ektir. 'Bilim' ile ilgilidir; *hipostaz, hipotenüs, hipotez...*
*homo+: Latince bir ektir. 'Uygun, eş' anlamındadır; *homojen, homoseksüel...*
*im+: Fransızca bir ektir. 'Olumsuzluk' bildirir; *immoral, immoralizm...*
*il+: Fransızca bir ektir. 'Dışı, aykırı' anlamındadır; *illegal, illojik...*
*in+: Latince bir ektir. 'Zıt' anlamındadır; *indeterminist, individualist, inorganik...*
*inter+: İngilizce ektir. 'Genel' anlamındadır; *interaktif, internasyonel, interpol...*
*ir+: Latince bir ektir. 'Dışı' anlamındadır; *irrasyonel, irredantizm...*
*izo+ I.: Yunanca bir ektir. 'Eşit' anlamındadır; *izobar, izohips, izoterm, izotop...*
*izo+ II.: Yunanca bir ektir. 'Tecrit' anlamındadır; *izolasyon, izolatör, izole...*
*jeo+: Yunanca bir ektir. 'Yer' anlamındadır; *jeobotanik, jeoloji, jeopolitik...*
*jön+: Fransızca bir ektir. 'Genç, toy' anlamındadır; *jönpromiye, jöntürk...*
*kaş+: Fransızca bir ektir. 'Kıyafet' ile ilgilidir, *kaşkol, kaşkorse...*

¹¹ Asım Tanış, *Herkes İçin Yapısal Yolla İtalyanca*, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, İstanbul, 1995, s.519.

- *kilo+: Yunanca bir ektir. ‘Bin’ anlamı verir; *kiloamper, kilometre, kilogram...*
- *kontr+: Fransızca bir ektir. ‘Karşıt’ anlamı verir; *kontrendikasyon, kontrgerilla...*
- *kozmo+: Yunanca bir ektir. ‘Evren’ anlamındadır; *kozmogoni, kozmografya...*
- *krom+: Yunanca bir ektir. ‘Kromla ilgili’ anlamı verir; *kromaj, kromatik, kromosfer...*
- *makro+: Latince bir ektir. ‘Büyük’ anlamındadır; *makrogamet, makrosefal...*
- *mega+ I. : Yunanca bir ektir. ‘Büyük’ anlamındadır; *megafon, megaskop...*
- *mega+ II. : Yunanca bir ektir. ‘Milyon’ anlamındadır; *megahertz, megaton...*
- *meta+: Yunanca bir ektir. ‘Ötesi’ anlamındadır; *metafizik, metafaz, metapsişik...*
- *metal+: Latince bir ektir. ‘Maden’ anlamındadır; *metalografi, metaloit, metalsi...*
- *metro+. Yunanca bir ektir. ‘Büyük’ anlamındadır; *metropol, metropolit...*
- *mezo+: Latince bir ektir. ‘Orta’ anlamındadır; *mezoderm, mezosfer, mezozoik...*
- *midi+: Fransızca bir ektir. ‘Orta’ anlamındadır; *midibüs, midietek...*
- *mikro+: Yunanca bir ektir. ‘Küçük’ anlamındadır; *mikroamper, mikrobiyoloji...*
- *mili+: Latince bir ektir. ‘Binde bir’ anlamındadır; *milibar, miligram, mililite...*
- *mini+: Fransızca bir ektir. ‘Küçük’ anlamındadır; *minibüs, minimetre, minietek...*
- *mono+: Yunanca bir ektir. ‘Bir, tek’ anlamındadır; *monogam, monolog, monoton...*
- *moto+: Fransızca bir ektir. ‘Motor’ anlamındadır; *motopomp, motren, motosiklet...*
- *müльти+: Latince bir ektir. ‘Çok kere’ anlamındadır; *mültimiyoner, mültipleks...*
- *neo+: Yunanca bir ektir. ‘Yeni’ anlamındadır; *neolitik, neolojizm, neoplazma...*
- *non+: Latince bir ektir. ‘Olumsuzluk’ bildirir; *nonfigura, nonfiguratif, nonstop...*
- *odyo+: Yunanca bir ektir. ‘İşitme’ bildirir; *odyofon, odyometre, odyovizüel...*
- *ole+: Fransızca bir ektir. ‘Cıvık’ anlamındadır; *olefin, oleik, olein, oleometre...*
- *oli+: Yunanca bir ektir. ‘Birkaç, az’ anlamındadır; *oligarşi, oligopol, olimpik...*
- *orto+: Yunanca bir ektir. ‘Disiplin’ bildirir; *ortografi, ortometri, ortopedist...*
- *opti+: Latince bir ektir. ‘İyimserlik’ bildirir; *optimist, optimizm, optimum...*
- *oto+: Yunanca bir ektir. ‘Kendiliğinden’ anlamındadır; *otoban, otobüs, otomatik...*
- *pan+: Yunanca bir ektir. ‘Bütünlük’ anlamındadır; *panslavizm, panteizm...*
- *para+: Yunanca bir ektir. ‘Boyunca’ anlamındadır; *paradoks, paralel, parakronik...*
- *sub+: Fransızca bir ektir. ‘Aşağı(da)’ anlamındadır; *subret, subye.*
- *volt+: Fransızca bir ektir. ‘Akım’ bildirir; *voltamper, voltametre, voltmetre... (58)*

Son Ekler:

- +a: Yunanca bir ektir. ‘+lık’ görevindedir; *Amfora, *şampiyona...*
- +Al: ‘İle, ilgili’ anlamındadır; *atomal, *ekvatorial, *orijinal...*
- +(a)syon: Fiilden isim yapar; *aglutinasyon, ampütasyon, atmasyon...*
- +at: ‘İşi yapan, tutulmuş’ anlamındadır; *akrobat, *diplomat, koordinat...*
- +er: ‘Yapan’ anlamındadır; *aksiyoner, anfoter, *misyoner...*
- +fobi: ‘Korku’ anlamındadır; *aerofobi, agorafobi, akrofobi...*
- +fon(i): ‘Ses’ anlamındadır; *allafon, *videofon, *stereofoni...*
- +i I.: ‘Bilim’ anlamındadır; *astronomi, *ortopedi, *toponomi...*
- +i II.: ‘Hastalık’ anlamındadır; *azotiyeti fidda, *bibliyomani, *şizofreni...*
- +ik: Yeni isimler yapar; *arkeolojik, anaerobik, aerodinamik...*
- +isman: İsimden isim yapar; *amortisman, *agrandisman, envenstisman...*
- +ist: ‘yapan’ anlamındadır; *antikomünist, anatomist, antromorfist...*
- +it I. : ‘Kimyasal’ anlamındadır; *aragonit, *elektrolit, *karbonit...*
- +iyon: İsimden isim yapar; *aksiyon, aminyon, *embriyon...*
- +(i)yum: İsimden isim yapar; *amonyum, *fraksiyum, *stadyum...*
- +izm: ‘Sistem’ anlamındadır; *alkolizm, amoralizm, analogizm...*
- +krat: ‘Yapan’ anlamındadır; *antidemokrat, aristokrat, *bürokrat...*
- +krasi: ‘Yönetim’ anlamındadır; *aristokrasi, *demokrasi, *teokrasi...*

+ks: 'Fazlalık' bildirir; *ana kompleks, arkeopteriks, dubleks, tripleks...*
+ksi: Yunanca bir ektir. *Apoleksi, apomoksi...*
+lit: +let (apolet) şekli de var. 'Taş' anlamındadır; *aerolit, akrolit, anfolit...*
+loji: 'Bilim dalı' anlamındadır; *antropoloji, astroloji, arkeoloji...*
+man: 'Yapan' anlamındadır; *abonman, *kokainman, *rekortmen...*
+metre: 'Ölçü âleti' yapar; *anemometre, areometre, absorpsiyometre...*
+metri: 'Metot' anlamındadır; *analitik geometri, antropoitmetri, antropometri...*
+(o)graf: Âlet ismi yapar; *akselograf, anemograf, *fotelgraf...*
+(o)grafi: 'Yapma' anlamındadır; *anjyografi, ansefalografi, *ürografi...*
+oit: 'Benzer' anlamındadır; *alkaloit, aneroit, anropoit...*
+olog: 'Uzman' anlamındadır; *anropolog, arkeolog, astrolog...*
+om: İsimden isim yapar; *aksiyom, astronom, *sendrom...*
+osfer: 'Tabaka' anlamındadır; *atmosfer, *ozonosfer, *pirosfer...*
+ot: 'Görevli' anlamındadır; *astronot, *kamarot...*
+ör I: 'Yapan (erkek)' anlamındadır; *aktör, anrenör, armatör...*
+ör II: 'Âlet' ismi yapar; *akümülatör, alternatör, amortisör...*
+öz II: 'Yapan şey' anlamındadır; *arazöz, *fritöz, *virtüöz...*
+siyon: İsimden isim yapar; *abstraksiyon, adsorpsiyon, atraksiyon...*
+sör: Âlet ismi yapar; *aerolisör, agrandisör, akupressör...*
+terapi: 'Tedavi' anlamındadır; *aeroterapi, *fizikoterapi, *fizyoterapi...*
+termik: 'Sıcaklık' anlamındadır; *andotermik, *endotermik...*
+tik: 'İlgili, uyan' anlamındadır; *abiyotik, antidemokratik, aristokratik,*
+z: 'Kimyasal' anlamındadır; *akoz, *fakoliz, *sentez... (41)*

*+aj: '... işi, cetvel' anlamındadır; *blokaj, kabotaj, stopaj ...*
*+an I: 'Uyruğundan' anlamındadır; *Amerikan, Anglikan...*
*+an II: 'Yapan kişi' anlamındadır; *figüran, filigran, Protestan...*
*+ans: İsimden isim yapar; *fluoresans, performans, tolerans...*
*+Aryum: 'Toplantı, kuruluş' anlamındadır; *senatoryum, sempozyum...*
*+bol: 'Top' anlamındadır; *basketbol, hentbol, voleybol...*
*+dram: 'Oyun' anlamındadır; *melodram, mimodram...*
*+eD: 'Küçük' anlamındadır; *kamyonet, planet, torned...*
*+ej: 'Uzmanlık' anlamındadır; *stratej...*
*+el: İsimden isim yapar; *potansiyel, profesyonel, rasyonel...*
*+erji: İsminden ism yapar; *enerji, sinerji...*
*+es: 'Müenneslik' bildirir; *barones, kontes...*
*+hol: 'Yer' anlamındadır; *müzikhol...*
*+if: 'İlgili, durum' anlamındadır; *aktif, akreditif, hiyeroglif...*
*+in I: 'Kimyasal' anlamındadır; *motorin, toksiv, vejetalin...*
*+ing: İngilizce bir ektir. İsimden isim yapar; *dansing, holding, kamping...*
*+it II: 'Hastalık' adı yapar; *apantisit, faranjit, hepatit...*
*+ite: 'Eğilim' anlamındadır; *aktüalite, feodalite, rölativite...*
*+iten: 'İlgili' anlamını katar; *metropoliten...*
*+iyer: 'Yer' anlamındadır; *garsoniyer, şifoniyer, vestiyer...*
*+ize: 'Düzenlenmiş' anlamındadır; *dramatize, karakterize, organize...*
*+(i)zma: İsimden isim yapar; *ipnotizma, organizma, stoplazma...*
*+jen: 'Kimyasal' anlamındadır; *hidrojen, homojen, oksijen...*
*+kop: İsimden ism yapar; *elektroskop, kardiyoskop, megaskop...*
*+kopi: 'İncelemek' anlamındadır; *fotokopi, mikroskopi, rektoskopi...*
*+men: Fr. ment ekinden gelir. *Argüman, apartman, departman...*

- *+mobil: İsimden isim yapar; *otomobil*...
- *+motiF: (F: f ~ v) İsimden isim yapar; *lokomotif, otomotiv*...
- *+og: İsimden ism yapar; *sinagog, demagog*...
- *+oskop: ‘Gösteren’ anlamındadır; *boroskop, osiloskop, otomikroskop*...
- *+öz I.: ‘Yapan (kadın)’ anlamındadır; *dansöz, masöz, şantöz*...
- *+pati: Hastalık ismi yapar; *ideopati, retinopati, telepati*...
- *+play: Müzik âleti yapar; *longpalay*...
- *+plastı: İsimden isim yapar; *galvanoplasti*...
- *+randum: İsimden isim yapar; *referandum*...
- *+steno: Yunanca *stenografinin* kısaltılmışıdır; *stenotip*...
- *+stereo: Fransızca bir ektir. ‘Düzenleme, çoğaltma’ anlamındadır; *stereofoni, stereotip*...
- *+te: İsimden isim yapar; *sabote, vizite*.
- *+tek: ‘Arşiv’ anlamındadır; *bibliyotek, sinematek, sonatek*...
- *+tekni(k): ‘Yöntem’ bildirir; *mnemotekni, politekni, psikotekni*...
- *+ter: Yeni isimler yapar; *helikopter, dokümanter, totaliter*...
- *+tip+: Fransızca bir ektir. ‘Aynı gruptan’ anlamını verir, *stenotip, dtereotip*.....
- *+uar: ‘Yer’ ismi yapar; *laboratuar, observatuar, trotuar*...
- *+uaz: ‘Usûlü’ anlamındadır; *Türkuaz*...
- *+vay: ‘Taşıma aracı adı’ yapar; *tabanvay, tramvay*...
- *+ya: İsimden ism yapar; *etnografya, topografya, ütopya*...
- *+yen: ‘Uzman’ anlamındadır; *diyetisyen, komedyen, teknisyen*...
- *+zan : ‘Taraftar’ anlamındadır; *faşizan, partizan, sempatizan*... (45)

Ekelerin sayısı:

Ön ekler; #a...+ (11), *...+ (58), son ekler; +... (41), *+ (45); Toplam: *(103), a (52).

Sonuç:

Listedeki kelime sayısı: (488). Heceler ve kelime sayısı aşağıdaki gibidir:

2	3	4	5	6	7	8
239	183	105	30	13	4	2

Sonu ünlü ile biten kelimelerin sayısı: i# (38), o# (34), a# (7), e# (5), ö# (1).

Tekrar eden ünlülerin kelime sayısı:

2 ünlü	3 ünlü	5 ünlü
/o...o/ + /o...ö/ (49+1),	/o...o...o/ (6),	/o...o...o...o...o/ (1).

Çift ünlülerin kelime sayısı:

Yükselen ünlü çiftlerinin kelime sayısı; /eo/ (15), /io/ (13), /oa/ (1), /uo/ (1), [#oa (1)].

Alçalan ünlü çifti; /oi/ (15), [#ae (11), #au (1)].

Kelime başında çift ünlü ile başlayan kelimelerin sayısı; #ae (11), #ao (1), #au (1).

KK# (st, zm örneği çok), Çift Konson /KK/ (9), /KKK/ (18), /KKK.../ 4, 5, 6 K (3).

Tamlamaların sayısı:

Yabancı İsim Tamlaması (14+1), Sıfat Tamlaması (6), Belirtisiz İsim Tamlaması (6).

Türkçe özellikleri kazanan kelimelerin sayısı:

Türkçeleştirme (49), yapım ekleri (38), isimden isim (31), aslı çekim eki olanlar (7+3), isimden fiil (6), birleşik kelime (5+2), uydurma (5), çekim eki (3), Arapça ek (1).

Kelime Listesi:

abandone,
abanoz,
abanozgiller
abanoziye,

Abaşo,
Abdomen,
abdükatör,
abiyotik,

Ablaktasyon,
ablasyon,
abone,
abonman,

aboral,
aborda,
absorbe,
absorlayıcılık,
absorpsiyometre,
absorpsiyon,
absorption,
abstraksiyon,
abstraksiyonist,
abstraksiyonizm,
Absürd tiyatro,
accelerando,
acitato,
acyo,
acyocu,
acyoculuk,
açık bono,
açısal polarizasyon,
adacyo adagio,
adalet komisyonu,
adaptör,
ademoid,
adiyö,
adsorpsiyon,
aerodinamik,
aerofaji,
aerofilateli,
aerofobi,
aeroglisör,
aerolit,
aerometre,
aerop,
aerosol,
aerostat,
aerostatik,
aeroterapi,
affettuoso,
afoni,
aforizm,
aforizma,
aforoz,
aforozcu,
aforozla-,
aforozlu,
aforozname,
afro,
Afrodit,
afrodizyak,
aftoni,
aftos piyos,
aftos,
afyon,
afyonkeş,
afyonla-,
afyonlu,
agitato,
aglutasyon,
aglutinogen,
aglutinasyon,
agnosi,

agnostik,
ago,
agora,
agorafobi,
agrandisör,
agregasyon,
ağtonoz,
ahtapot,
ajan provokatör,
ajitasyon,
ajitator,
akomodasyon,
akompanye et-
akonit,
akonitin,
akont,
akor,
akordeon,
akordeoncu,
akort,
akortçu,
akortlu,
akortsuz,
akoz et-
akoza,
akozla-,
akrobasi,
akrobat,
akrofobi,
akrolein,
akrolit,
akromatik,
akromatin,
akromatopsi,
akromegali,
akropol,
akrorefali,
akrostiş,
akselarasyon,
akselerator,
akselerograf,
akselerometre,
aksiyoloji,
aksiyom,
aksiyon,
aksiyomatik,
aksiyon,
aksiyoner,
aksolotl,
akson,
aktör,
akupressör,
akümülatör,
alabora,
alagarson,
aldol,
aldopendoz,
aldosteron,
aldotriyoz,
aldoz,

aldozpentoz,
alegori,
alegorik,
alfons,
Algol,
algoritma,
alkaloit,
alkol,
alkolat,
alkolik,
alkolizm,
alkollü,
alkolometre,
alkolölçer,
alkolsüz,
allafon
alligatör,
alliterasyon,
alo,
alofon,
alokton,
alokton,
alomorf,
alonj,
alopesi,
alotrop,
alotropi,
alt kategori,
altabaşo,
alternatör,
alto,
altostratus,
alüvyon,
alüvyonla-,
alüvyonlu,
alveol,
alyon,
amatör,
amatörce,
amatörlük,
Amazon,
amazonpapağanı,
ambargo,
amboli,
amerikabizonu,
amerpikon,
ametabol,
amfiartroz,
amfibol,
amfityatro,
amfora,
amigo,
ammonitler,
amnios mayii,
amnios,
amniyon sıvısı,
amniyon zarı,
amniyon,
amniyonlu,
amniyonlular,

amniyonsuzlar,
amok,
amonyak,
amonyum
amonyum oksalat,
amonyum siyanat,
amor,
amoral,
amoralizm,
amorf,
amoroz,
amors,
amorti,
amortisman,
amortisör,
amplifikatör,
amplitüd modülasyon,
ampriokritisizm,
ampütasyon,
ana jiklör,
ana kompleksi,
anabiyoz,
anadrom,
anaerobik,
anaför,
anaför çevir-,
anafora kon-,
anaforce,
anaforceculuk,
anafordan gel-,
anaforik,
anaforla-,
anaforlu,
anakonda,
anakronik,
anakronizm,
analitik fonksiyon,
analitik fonksiyon,
analitik geometri,
analizör,
analoji,
analojik,
analojizm,
anatomici,
anatomik,
anatomist,
andantino,
andokrin,
andokrinoloji,
andotermik,
andotoksin,
androgen,
androjen,
anemograf,
anemometre,
anemon,
anemotropizm,
aneroit,
anesteziyoloji,
anesteziyoloji,

anfolit,
anfor,
anfoter,
Anglosakson,
angström,
animato,
anizotrop,
anjyografi,
anjyokerdiyogram,
anjyolapsi,
anjyoloji,
ankesör,
ankesörlü,
ankiloz,
ankimoz,
anksiyolitik,
ano,
anofel,
anakronik,
anoloji,
anomi,
anonim,
anons,
anorak,
anorganik,
anormal,
anoş,
anot,
anrepo,
anrojen,
Anromeda,
anropogoni,
ansefalografi,
ansefaloz,
ansiklopedi,
ansiklopedik,
ansiklopedist,
antagonist,
antagonizm,
Antananarivo,
anti komedi,
antialkolizm,
antibiyotik,
antidemokratik,
antidot,
antihalo,
antihomolog,
antik tiyatro,
antikaogülön,
antikatot,
antikiklon,
antikoagülön,
antikominist,
antikomünizm,
antilop,
antilor,
antimon,
antinükleon,
antipersonel,
antiroman,

antisiklon,
antisiklor,
antoloji,
anton,
antrenör,
antrepocu,
antrobiyoloji,
antrocoğrafya,
antrok,
antromorf,
antromorfist,
antromorfizm,
antronomi,
antropasonarist,
antropasonarizm,
antropobiyoloji,
antropogoni,
antropoit,
antropoitmetri,
antropoklimatoloji,
antropolog,
antropoloji,
antropolojik,
antropometri,
antropomorfizm,
antroponomi,
antroposantrik,
antroposantrizm,
antroposemi,
antropotati,
antropozik,
antrosantrik,
antrosantrizm,
antrosemi,
antrozoid,
ansiklopedik,
anyon,
anzarot,
aort,
apertometre,
aperyodik,
apiko dur-,
apiko,
aplikasyon,
apodiktik,
apofiz,
apogami,
apojeni,
apokalipsis,
apokaliptik,
apokrif,
apoleksi,
apolet,
apolitik,
Apollo,
Apollon kebeği,
apoloji,
apomoksi,
apop,
apori,

aport,
aposteriori,
apostol,
apostrof,
apoşi,
apotek,
apotem,
appassionato,
apriori,
aragonit,
ararot,
arazöz,
arboretum,
argo,
argon,
argonot,
arhont,
arKolibri,
arioso,
Aristoculuk,
aristofeneri,
aristokrasi,
aristokrat,
aristokratik,
aristokratlık,
Aristotelesçilik,
ark hiperbolik kosinüs,
ark hiperbolik sinüs,
ark hiperbolik tanjat,
ark hiperbolik,
arkegon,
arkeolog,
arkeoloji,
arkeolojik,
arkeolojist,
arkeopteriks,
arkeozik,
arkoz,
arkspor,
armador,
armatör,

armoni,
armonik,
armonika,
armoniyom,
armonizasyon,
armonize,
armoz,
aroma,
aromatik,
artan fonksiyon,
artikülasyon,
aryoso,
asansör,
asansörcü,
asemboli,
asenكرون,
aseton,
asetonemi,
asimilasyon,
asimptot,
asit karbonik,
asitborik,
asmolen,
asonans,
asosyal,
aspiratör,
astenopi,
astereognozi,
asteroid,
astro,
astrobiyoloji,
astrokompas,
astrolog,
astrologmeteoroloji,
astroloji,
astronom,
astronomik,
astronot,
astropikal,
asynchrone,
aşirmasyon,

aşiramento,
aşoz,
atmasyon,
atmasyoncu,
atmasyonculuk,
atmasyonel,
atmosfer,
atmosferik,
atol,
atom reaktörü,
atom teorisi,
atom,
atomal,
atomik,
atomizasyon,
atomize,
atomizm,
atomizor,
atomla-
atonal,
atölye ~ atelye,
atraksiyon,
atrofi,
atropin,
aurora,
Avanos,
avanproje,
avisto,
avizo,
Avogadro,
avokado,
azoik,
azometre,
azot ölçer,
azot,
azoti,
azotiyeti fidda,
azotla-
azotlu,
azotometre. (488)

İşâretler:

A: A veya e.
U: U veya ü.
K: Ünsüz.
V: Ünlü.

//: Kelime içini gösterir.

-: Fiile bağlanmayı gösterir.

+: İsme bağlanmayı gösterir.

*: A maddesiyle ilgili olmayanlar.

#: Kelime başını ve sonunu gösterir.

Kaynakça:

AKDTK, *Bilim Kültür ve Öğretim Dili Olarak Türkçe*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Kurumu, Türk Tarih Kurumu yayınları XXIII. Dizi-Sa.1, Ankara, 1994.
Ali Özgüler, *Sözlük – Türkçemizdeki Yabancı Kelimeler*, Sim Mabaacılık, 1989.
Asım Tanış, *Herkes İçin Yapısal Yolla İtalyanca*, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, İstanbul, 1995.

- Besim Atalay, *Türk Dilinde Ekler ve Kökler Üzerine Bir Deneme*, Türk Dil Kurumu, Matbaai Ebüzziya, İstanbul, 1991.
- Cemal Mıhçıoğlu, *Sözcüklerin Öyküsü*, Kültür Bakanlığı, Ankara, 1996.
- Faruk Kadri Timurtaş, *Uydurma Olan ve Olmayan Yeni Kelimeler Sözlüğü*, Umur Kitapçılık, İstanbul, 1979.
- Gürer Gülsevin, *Uşak İli Ağzı (Dil Özellikleri - Metin - Sözlük)*, Türk Dil Kurumu yayınları: 814, Ankara, 2002.
- Hasan Eren, “Meyva (veya Meyve) mi, Yoksa Yemiş mi?”, *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, Türk Dil Kurumu, Sayı: 624, Aralık 2003, s.753-756.
- Hasan Eren, *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Ankara, 1999.
- Hulki Aktunç, *Büyük Argo Sözlüğü*, 4. Baskı, Yapı Kredi yayınları, İstanbul, 2002.
- MEB, *Örnekleriyle Türkçe Sözlük 1 A-E*, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, 1995.
- Nijat Özön, *Büyük Dil Klavuzu*, Yapı Kredi yayınları, İstanbul, 1995.
- Süleyman Aydeniz (Hazırlayan), Zeki Kaymaz (Ders Sorumlusu), *Arapça, Farsça ve Batı Dillerinden Dilimize Giren Ekler ve Fonksiyonları*, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Türk Dili Bilim Dalı, Malatya, 1998.
- Şükrü Halûk Akalın, “Yeni Adana Gazetesinin Harf İnkılâbının İlk Günlerinde Yayımlanan Sayılarının İmlâ Ve Dil Özellikleri”, <http://turkoloji.cu.edu.tr/sempozbil/akalin.asp>, *Çukurova Araştırmaları Sempozyum Bildirileri*.
- TDK, <http://www.tdk.gov.tr/imla/kur06.htm>; bk. “Alıntı Kelimelerin Yazılışı”.
- TDK, *Türkçe Sözlük 1 A-J*, Türk Dil Kurumu, Ankara, 1988.
- TDK, *Yabancı Kelimelere Karşılıklar*, Türk Dil Kurumu yayınları: 708, Genişletilmiş İkinci Baskı, Ankara, 2002.